

Oběd, který poučí

VÝLET NA VALAŠSKÉ PUSTEVNY

Bude to výlet, který by si i Jan Amos Komenský pochvaloval. Škola hrou. Navenek milý rodinný oběd zakončený sladkým dezertem, ale pod povrchem je ukrytá pořádná porce vzdělávání hned z několika oborů. Stačí se vydat na valašské Pustevny.

První vyučovací hodina: architektura

První, co každého na Pustevnách zaujme, je jedinečná architektura. Původně bylo toto místo na beskydském hřebenu prázdné a žili tu jen poustevníci. Krátce poté, co v roce 1874 poslední poustevník zemřel, se začaly Pustevny proměňovat v populární výletní cíl.

Turistický spolek Pohorská jednota Radhošť si tu proto v roce 1898 nechal od slovenského architekta Dušana Jurkoviče postavit dva velké dřevěné domy, Maměnku a Libušín. Tyto stavby dodnes tvoří hlavní dominantu Pusteven. Jejich až pitoreskní podoba vznikla ojedine-

Dřevěné Jurkovičovy domy na Pustevnách kombinují secesní styl s architektonickými a dekorativními prvky z lidových staveb valašských, ale i kysuckých vesnic.

lou kombinací hned tří faktorů. V horské krajině musel Jurkovič pracovat především se dřevem a domy jsou proto stavěny jako dřevěné roubenky. Na přelomu devatenáctého a dvacátého století se do jejich podoby promítl tehdy vládnoucí secesní sloh a bohaté zdobení upravil Jurkovič navíc tak, aby v co největší míře vyjádřil prvky slovanských dekorů. Díky tomu si budete na Pustevnách s dětmi připadat jako v pohádkových kulisách.

Při podrobnějším zkoumání obou kompletně zrekonstruovaných domů lze snadno rozpoznat, že Libušín je inspirován geometrickým zdobením domů ve slovenských Čičmanech, kdežto Maměnka má své vzory v tradici valašské kultury.

Kromě těchto dvou velkých staveb stojí za pozornost i Jurkovičova zvonice, která na Pustevnách stojí rovněž celé století.

Druhá vyučovací hodina: český jazyk a nářečí

Až vás přepadne hlad, zajděte si na oběd do Libušína. Nezvyklý název odkazuje na to, že jídelna

v secesním slohu získala jméno na počest kněžny Libuše. Slovanství dále podtrhují fresky a sgrafita vytvořená podle návrhů Mikoláše Alše.

Svou poezii má i samotný jídelní lístek. Narazíte v něm na valašské speciality, nad kterými se začínají sbíhat sliny už jen díky jejich názvům. V Libušíně si tak můžete například objednat střapačky s uzeným masem, valašský kontrabáš, škračky, jáhlovou či pohanskou kaši, chabaštovou polévku a vše završit frgálem. Pokud byste byli návyky jídel zaskočení, tak vězte, že frgál je sladký koláč se čtvero druhů náplně, škračky jsou speciálně připravená játra s vajíčky a cibulí, kontrabáš je směs brambor, pohanky, masa, sýra a chabaštová polévka je valašská varianta zelňačky s fazolemi.

Třetí vyučovací hodina: vaření

Všechno asi v Libušíně ochutnat nestihnete, a tak si některé z jídel můžete zkusit připravit doma. Třeba kontrabáš není nijak složitý. Začíná se tím, že se uvaří půl kilogramu pohanky

Jak nahoru

Pěšky nebo lanovkou

• Cestu na Pustevny si vyberte podle vaší kondice. Pokud se cítíte na turistický výšlap, můžete na ně vystoupat z Rožnova pod Radhoštěm po zelené turistické trase, která měří přibližně deset kilometrů. Značka vás zavede pod vrcholek Radhoště k soše Radegasta a odtud dojdete na Pustevny po modré značce. Druhá varianta vede z Rožnova po červené přímo na Radhošť a dále pak opět po modré.

• Pohodlnější a pro děti jistě atraktivnější je cesta z opačné strany hřebene z Frenštátu, kde z Ráztoky jezdí každou celou hodinu až na Pustevny sedačková lanovka. Cena za jízdu nahoru je 47 korun pro dospělého a 24 korun pro dítě, zpáteční lístky stojí 77 a 37 korun.

• Na Pustevny také jezdí z Rožnova autobus a stejně tak na ně můžete vyjet i autem.

a jeden kilogram brambor. Na sádle opečte v pánvi nadrobno nasekanou cibuli a česnek, po asi třech minutách přidejte na kostky pokrájený vepřový uzený bůček, kterého by mělo být necelého půl kilogramu, a pohanku. Nakonec přisypte brambory, promíchejte a vše přendejte do zapékací misky. Posypte sýrem a asi pět minut zapékejte.

Čtvrtá vyučovací hodina: tělocvik

Výlet na Pustevny můžete zakončit několikakilometrovým výšlapem na Radhošť k žulové soše pohanského boha Radegasta. Pro děti mýtická postava, pro tatínky připomenutí, že na trávení valašských jídel se báječně hodí pivo z nošovického pivovaru. ■

VÁCLAV TRACHTA

socha Radegasta

Ubytování

Dvoulůžkový pokoj se snídaní stojí ve stylovém hotelu Maměnka 1100 korun, za stokorunový příplatek dostanete pokoj s balkonem. Apartmán pro celou rodinu je k dispozici za 2000 korun. V cenách ubytování je už započítané i parkování auta. O Velikonocích se však ceny o několik stokorun zvyšují. Tel.: 736 682 289.